

MẠM ĐÀM CHUYỆN QUAN TÒA

Thẩm phán cũng còn gọi là “quan tòa” là người thực hiện quyền xét xử chính tại một phiên tòa, có thể là chủ tọa một mình hoặc là một thành phần trong hội đồng xét xử gồm nhiều thẩm phán.

Các quốc gia khác nhau thì cũng có các quy định khác nhau về quyền hạn, chức năng, cách thức bổ nhiệm, kỷ luật, và đào tạo thẩm phán. Thẩm phán thực hiện việc xét xử một cách không thiên vị tại các phiên tòa công khai.

Trong phiên xử án, thẩm phán nghe các bên trong vụ án như “nguyên đơn” (người đi kiện) và “bị đơn” người bị kiện trình bày. Trong những vụ án hình sự thẩm phán sẽ nghe “bị cáo” hay “bị can” là kẻ bị tình nghi là thủ phạm và “nhân chứng”. Sau đó thẩm phán đánh giá mức độ xác thực của các bên, và đưa ra phán quyết về vấn đề được trình bày dựa trên việc giải thích pháp luật và đánh giá chủ quan của mình. Tại một số quốc gia, quyền hạn của thẩm phán được chia sẻ với “bồi thẩm đoàn” hoặc “hội thẩm”.

Ở nhiều nơi trên thế giới, quan tòa khi ngồi xử kiện thường mặc áo choàng dài (gọi là toge) màu đen hoặc đỏ và có vị trí ngồi trên một bục cao trong phiên tòa (được gọi là the bench). Ở một số quốc gia, đôi khi các quan tòa còn đội tóc giả màu trắng trông rất oai phong lẫm liệt và khá kính!

Trước khi nói chuyện về công lý, về pháp luật có lẽ phải đề cập tới một nhân vật nữ nổi danh, đó là “*Nữ Thần Công Lý*”. Tượng của nữ thần này thường được đặt ở phía trên cao, trước các tòa án hay trong tòa án. Nhân vật nữ này được coi như là một biểu

tượng của công lý, của pháp luật hay việc xét xử trong hệ thống tư pháp. Nữ thần công lý đã được khắc họa, miêu tả với ba biểu tượng đặc trưng là:

- Một tay cầm gươm, biểu tượng cho sức mạnh cưỡng chế, cho quyền uy, quyền lực của tòa án.

- Tay bên kia cầm một chiếc cân giữ cho thăng bằng để phân định cái thiện và cái ác, biểu tượng cho lẽ phải, sự chính trực, nghiêm minh, không thiên vị đồng thời cũng nói lên sự suy xét cẩn trọng và công bằng.

- Đôi mắt nữ thần được bịt lại bằng một chiếc khăn vắt ngang, tượng trưng cho ý tưởng công lý đề kháng, đối lập lại những áp lực, ảnh hưởng từ bên ngoài, tượng trưng cho sự vô tư, không bị tác động bởi ngoại cảnh.

Tượng thần công lý thời tuy bị “bịt mắt” trông rất “vô tư” nhưng trong tay vẫn còn lăm lăm cầm một thanh gươm có vẻ như muốn đe dọa tính mạng bà con! Người dân đến phải ra tòa khi ngược mắt lên trông thấy cái cảnh tượng của chốn “cửa công” đó đều... khiếp vía.

Ở Sài Gòn ngày trước có một pho tượng nữ thần công lý. Pho tượng cao to như người thật đặt trên một cái bệ hình vuông tại gian phòng lớn giữa tòa nhà dùng làm Pháp đình. Dưới chân tượng có một chữ nổi: “Justice” (Công lý).

Voltaire nói: “Cái chức vụ tốt đẹp nhất của nhân loại là đem lại công lý”. Còn J.J. Rousseau thì phát biểu rằng: “Chính nhờ có pháp luật mà mọi người thụ hưởng được công lý và tự do...”. Khi nói đến các vấn đề trên người dân thường đề cao tính “thanh liêm” của vị “quan tòa” ngồi xét xử.

Ngay trong sách “*Quốc văn giáo khoa thư*” dạy học sinh thời trước có ghi lại truyện về “*Một ông quan thanh liêm*”:

“Ông Trịnh Đàm Toàn làm quan đời xưa, có tiếng là người nhân từ trung hậu, chỉ siêng việc nước giúp dân yên, hết lòng bênh vực những kẻ hèn yếu. Thường ai cho gì ông cũng không lấy.

Một ngày kia, có người đem lễ một bao trà, ông không muốn nhận, người kia cứ nói mãi, ông nể lòng, bảo cất đi. Đến khi xem ra thì thấy trong bao toàn những đồ vàng cả. Ông không nói gì, lại đẩy nắp lại, rồi cho gọi

người ấy đến mà bảo rằng: “Vừa rồi ta tưởng hết trà uống, mà nhà người lại có lòng tốt đem cho, thì ta lấy. Nhưng bây giờ xem ra thì trong nhà hãy còn đủ uống”. Nói xong đưa bao trà trả lại.

Nói rồi ông cũng không tỏ cho ai biết là người ấy đến cầu cạnh mình. Ấy, không những ông là một người làm quan thanh liêm mà lại có tính hồn hậu, không hay đem chuyện bí mật của người ta mà thổ lộ ra ngoài.”

Trong sách “*Cổ học tinh hoa*” cũng có một bài với tiêu đề “*Ông quan thanh bạch*” ghi rằng:

“Dương Chấn được bổ đi làm thái thú quận Đông Lai. Lúc đi phó nhậm, qua đất Xương Ấp, quan huyện ở đây là Vương Mật, trước được nhờ ông đề bạt cho, vào yết kiến. Rồi đợi đêm khuya, đem vàng đến lễ. Dương Chấn bảo: “Trước tôi biết ông là người khá, mới cử ông lên, thế mà vẫn chưa biết bụng tôi, còn đem vàng tới cho ư.”

Wang Mật cố nài, thưa rằng: “Xin ngài cứ nhận cho, bây giờ đêm khuya không ai biết!” Dương Chấn nói: “Trời biết, đất biết, ông biết, tôi biết, sao lại bảo là không ai biết!” Vương Mật nghe nói, xấu hổ, lùi ra.

Dương Chấn thật là một ông quan thanh liêm, chỉ chăm việc dân, việc nước không tham những, không làm giàu cho mình, ông nói: “Làm quan mà để được cái tiếng thanh bạch cho con cháu, chẳng quý hơn tiền của ruộng nương để lại cho chúng ư?”

Cuối câu truyện có ghi thêm “lời bàn” như sau: “Làm quan như ông Dương Chấn, đối với người mình đã đề bạt, không cần ơn, đối với người dân, mình cai trị không ăn lễ, lúc đêm khuya, tấm lòng cũng rõ rệt như lúc thanh thiên bạch nhật, cũng là một ông quan thanh liêm, làm gương cho bọn quan gian tham, lại những muôn đời ư!”

Làm quan mà vợ vét cho nhiều, chính mình có chắc đâu sẽ giữ được, hưởng chi còn mong để lại cho con cháu. Như thì để lại cho chúng cái tiếng thanh bạch, thơm tho muôn thuở, chả hơn là cái của phi nghĩa, chỉ tổ làm cho chúng kiêu sa, dâm dật, rồi đi đến bại vong ư.”

Sách vở cũng từng ghi câu chuyện về một gia đình sống gần bìa rừng nơi vùng trung du ngày xưa. Gia đình chỉ còn một mẹ và một con nhỏ. Chồng và con trai lớn đều bị cọp sát hại. Có người hỏi sao bà không dời nhà đi xuống những vùng khác xa rừng

mà sống để khỏi bị cảnh cọp bắt? Bà ta đồng ý nói rằng: Tuy sống nơi đây gần rừng có thể bị cọp hại nhưng còn tránh được. Còn đi chỗ khác thì chỉ toàn là quan lại hà hiếp xem thường mạng sống người dân, coi dân như cỏ rác... Cọp còn phòng ngừa và tránh được chứ chính sách hà khắc, quan lại hung tàn thì biết tránh nơi đâu?

Sách vở còn ghi lại nhiều tài liệu có tính cách giáo dục, đề cao vai trò của “pháp luật” và các “quan tòa”. Xin ghi lại thêm một bài viết về “*Cách dùng pháp luật*”:

“Quý Cao làm quan sĩ sự nước Vệ có làm án chặt chân một người. Sau nước Vệ loạn, Quý Cao chạy trốn, ra đến cửa thành, gặp người giữ cửa thành, lại chính là người mình chặt chân ngày trước. Người ấy bảo: “Kia có chỗ tường gỗ”. Quý Cao nói: “Người quân tử không treo tường”. Lại bảo: “Kia có lỗ hồng”. “Người quân tử không chui lỗ hồng”. Lại bảo: “Ở đây có cái nhà”. Quý Cao mới chạy vào nhà ẩn. Bởi vậy mà quân đuổi theo không thể bắt được.

Lúc Quý Cao sắp đi, bảo người giữ thành rằng: “Nay ta gặp nạn, chính là cái dịp để người báo thù mà người ba lần chỉ lối cho ta trốn, thương ta như thế là nghĩa làm sao?”

Người giữ thành nói: “Tội tôi đáng chặt chân, tránh sao cho khỏi. Lúc ông luận tội, xoay xử pháp luật, ý muốn nói tay, tôi cũng biết. Lúc án đã định, đem ra hành hình nét mặt ông buồn rầu, tôi lại biết lắm. Ông làm như thế, há có vị riêng gì tôi, đó là tâm địa bực quân tử tự nhiên như vậy... Thế cho nên tôi muốn cứu ông”.

Đức Khổng Tử nghe chuyện này, nói rằng: “Cũng là một cách dùng pháp luật, mà có lòng quân tử, thì gây nên ơn, dùng mà ra đáng tàn bạo thì gây nên oán. Như Quý Cao thật là người làm quan biết dùng pháp luật vậy.”

Bài viết trên có ghi thêm lời bàn như sau:

“Người ta gia hình đến chặt chân mình, mình thấy người ta gặp cơn nguy cấp, chẳng những không báo thù, lại còn tìm cách cứu người ta, thế chẳng là biết dĩ đức báo oán, đáng gọi là nhân nhân du! Mình đang lúc nguy cấp, chết đến nơi mà còn không chịu treo tường, chui lỗ, thế cũng chẳng là biết tự trọng phẩm giá đáng gọi là quân tử ru!”

Người canh cửa thành sở dĩ phục Quý Cao là vì Quý Cao biết dùng pháp luật. Đã

đành rằng pháp luật đặt ra là để trừng trị kẻ có tội, nhưng nếu cho như bắt đắc dĩ mới phải khép vào án, lúc hành hình lại có chút bụng nhân từ ở trong, thì kẻ chịu tội mới thực tâm phục được. Người cầm pháp luật, tuy giữ lẽ công bình khép vào lý, nhưng ở trong còn có chút tình, thương kẻ mắc tội, thì mới là biết dùng pháp luật vậy. Nói rộng ra, trị kẻ tội ác mà kẻ tội ác ấy sau hóa ra người lương thiện. Quý Cao đây thật là một vị hình quan khôn ngoan trọng hậu, biết đem hình pháp giúp cho sự giáo dục vậy.”

Trong cuộc sống thực tế ngoài đời đôi khi người dân cũng thấy nhiều hoàn cảnh khá ngoạn mục và khôi hài về các quan tòa. Khi tham gia vào công việc “cầm cân nảy mực” trong lúc xét xử trước “vành móng ngựa”!

Quan tòa say rượu, ngủ gục

Chuyện ở nước Trung Hoa:

Quan tòa Wei Kaiyang, làm việc tại tòa án huyện Dongan, tỉnh Hồ Nam, Trung Quốc đang phải đối mặt với án kỷ luật, thậm chí bị sa thải sau khi một đoạn video clip quay cảnh ông ta ngủ gục trong một phiên tòa đang tiến hành tại địa phương, bị đăng tải trên các phương tiện truyền thông xã hội. Trong clip này, người ta thấy toàn bộ phiên tòa lâm vào tình trạng hỗn loạn, lộn xộn. Còn ông quan tòa ngồi ngủ gục ngon lành ngay trên chiếc ghế chủ tọa của mình vì trót quá chén sau bữa nhậu trưa. Người đăng tải đoạn video này còn cho hay, ông quan tòa đã bắt đầu gà gật ngay từ đầu phiên xét xử. Phiên tòa sau đó phải bị tạm hoãn.

Đại diện phía Tòa án sau đó đã tuyên bố rằng họ đang tiến hành một cuộc điều tra về hành vi vi phạm kỷ luật của viên thẩm phán trên. Theo tuyên bố từ Tòa án thì vào ngày xảy ra sự việc, ông Wei Kaiyang đã uống rượu với ba người bạn vào bữa ăn trưa. Ông ta đã uống say tới nỗi không thể tự chủ

được khi điều khiển phiên xét xử vào buổi chiều hôm đó. Bản báo cáo nhấn mạnh: “Ông ta (Wei Kaiyang) đã vi phạm kỷ luật làm việc, làm sụt giảm nghiêm trọng hình ảnh của một thẩm phán và gây ra những thiệt hại ghê gớm cho xã hội”.

Quan tòa xem phim “đen” tại tòa

Chuyện nước Anh (2015):

Báo Telegraph cho hay 3 thẩm phán đã bị sa thải và ông quan tòa còn lại tự nộp đơn từ chức trong vụ bê bối xem phim “đen” khi đang xét xử tại tòa án, gây chấn động giới tư pháp.

Văn phòng Kiểm sát và Điều tra Tư pháp Anh (JCIO) cho hay các quan tòa này bị phát hiện xem các phim khiêu dâm trên laptop khi đang làm việc tại tòa hình sự, tòa dân sự và di trú. Không rõ các vị này có trao đổi hình ảnh các kiểu nữ tươi mát cho nhau, hoặc có duy trì mối quan hệ nào đó hay không. Văn phòng JCIO cũng từ chối cho biết liệu họ bị bắt tại trận hoặc bị phát hiện trong quá trình kiểm tra dữ liệu máy tính.

Tuy nhiên, điều này có thể là cơ hội cho các bị cáo đã bị kết án trong các phiên tòa mà những vị trên từng đóng vai trò quan tòa ngồi xét xử. Các bị cáo có thể xin xét xử lại với lý do là quan tòa bị xao lãng khi vừa xem phim ảnh khiêu dâm, vừa nghe biện luận tại tòa thì làm sao xử án cho công minh được!

Quan tòa gợi ý nghi phạm hiếp dâm cưới nạn nhân

Chuyện nước Ấn Độ (2019):

Chánh án Sharad Arvind Bobde của Tòa án nhân dân tối cao Ấn Độ gợi ý khuyên nghi phạm hiếp dâm hãy cưới nạn nhân để không phải ngồi tù. “Anh muốn cưới cô ấy không? Anh lẽ ra nên suy nghĩ trước khi quyến rũ và hiếp dâm cô gái. Chúng tôi không ép anh cưới. Hãy cho chúng tôi biết nếu anh muốn”, quan tòa hỏi nghi phạm 23 tuổi trong buổi làm việc.

Trong vụ án này, nạn nhân cáo buộc bị nghi phạm là họ hàng xa liên tục đeo bám và hiếp dâm cô từ lúc 16 tuổi. Ban đầu, gia đình hai bên thỏa thuận nghi phạm sẽ kết hôn với nạn nhân khi cô đủ 18 tuổi nhưng anh ta thất hứa và cưới người khác. Sau khi gia đình nạn nhân làm đơn tố cáo vào năm 2019, tòa địa phương cho nghi phạm tại ngoại hầu tra. Tuy nhiên, lệnh cho tại ngoại bị tòa cấp cao thành phố Bombay hủy và thay bằng lệnh tạm giam.

Câu nói của ông quan tòa Sharad xứ “cà ri” bị nhiều phụ nữ cho là “thiếu tế nhị”. Hơn 4.000 phụ nữ đã ký tên vào lá thư yêu cầu ông từ chức.

Ừ thì phải vậy chứ! Nếu bị đuổi ra khỏi tòa án thì quan tòa này về mở văn phòng... môi giới hôn nhân có lẽ sẽ ăn khách đấy!

Quan tòa khuyên cô gái “khép chân lại” khi bị xâm hại

Chuyện nước Mỹ (2016):

John Russo Jr., thẩm phán tòa án hạt Ocean, tiểu bang New Jersey, bị sa thải do có thái độ đũa chọt, hạ thấp nhân phẩm của người phụ nữ tố cáo bị xâm hại tình dục. Ông Russo cũng bị cấm vĩnh viễn hành nghề thẩm phán tại New Jersey vì “có hành vi sai phạm nghiêm trọng liên tiếp”, theo quyết định của tòa tối cao tiểu bang này.

Quyết định dựa kết quả điều tra cho thấy Russo đã vi phạm quy tắc ứng xử của thẩm phán trong ít nhất bốn lần. Lần gây chú ý nhất vào năm 2016, khi một phụ nữ yêu cầu Russo ra lệnh hạn chế tiếp xúc đối với người bị chị này tố cáo hiếp dâm.

Theo biên bản tòa, Russo hỏi đương sự: “Có biết làm cách nào để ngăn người khác giao cấu với mình không?”. Khi người phụ nữ trả lời “có thể chạy trốn”, Russo tiếp tục hỏi chị ta liệu đã thử “khép chân lại” hoặc “gọi cảnh sát” chưa? Khi người phụ nữ rời phòng, Russo đem câu chuyện ra đùa chọt với nhân viên.

Theo quyết định sa thải, Russo đã không giữ được sắc thái trang nghiêm tại tòa với những lời bình luận ấu trĩ và hạ thấp nhân phẩm người khác.

Quan tòa gạ tình nữ bị cáo

Chuyện nước Mỹ (2009):

Tại Houston, Texas, ông Donald Jackson, 60 tuổi, thẩm phán tòa quận hạt Harris, bị một bồi thẩm đoàn kết tội tiểu hình “lợi dụng chức vụ để áp bức”. Ông bị tuyên án tù 30 ngày thêm hai năm quản chế và phải thực hiện 200 giờ công ích, trả \$4.000 tiền phạt và trong hai năm tới mỗi năm phải học 25 giờ các lớp về đạo đức pháp lý được tiểu bang chấp thuận.

Mọi sự bắt nguồn từ vụ xử say rượu lái xe của cô Ariana Venegas, 28 tuổi. Cô cáo buộc Jackson đã đề nghị sẽ bỏ nhiệm một luật sư giỏi để bào chữa cho cô nếu cô bằng lòng có quan hệ tình cảm “hơn là tình một đêm.” Cô khai rằng Jackson nói nếu cô

không chịu thì chắc chắn cô sẽ bị kết tội vì chính ông là người xử án.

Phiên tòa xét xử khiến trách Jackson “làm mất phẩm giá của một thẩm phán”... “tất cả chúng ta đều bị hoen ố bởi sự ngu xuẩn của ông”. Quan tòa Jackson bị đưa ra khỏi ghế xét xử mà không được hưởng lương, khoảng \$140,000 một năm.

Quan tòa và thầy kiện đánh nhau ngay tại tòa

Chuyện nước Mỹ (2014):

Tại tòa án hạt Prevard, Florida thẩm phán John Murphy đấu khẩu với luật sư bào chữa Andrew Weinstock vì luật sư không chịu từ bỏ quyền được xét xử nhanh của thân chủ (refused to waive a client’s Sixth Amendment right to a speedy trial).

Trong quá trình xét xử một vụ án hai bên đã có mâu thuẫn dẫn đến to tiếng. Thẩm phán trở nên nổi nóng và nói trong video từ camera tòa án: “Anh biết không, nếu bây giờ có một tảng đá thì tôi sẽ ném vào anh ngay lập tức. Ngồi xuống ngay và đừng khiến tôi phát điên”. Đáp lại, luật sư phản pháo: “Tôi là một luật sư. Tôi có quyền được đứng ở đây và đại diện cho thân chủ của mình”.

Mâu thuẫn lên đến tột điểm khi thẩm phán chủ tọa phiên tòa không kiềm chế được bản thân, vốn là cựu đặc nhiệm quân đội nên hăng máu và ra lời thách thức: “Nếu muốn đánh nhau thì cùng ra ngoài. Tôi sẽ đá vào mông anh” (“I said sit down. If you want to fight, let’s go out back and I’ll just beat your ass.”). Tin cho hay rằng quan tòa nắm cổ áo ông luật sư và đấm ông này. Sau đó, hai người hùng hổ kéo nhau ra phía ngoài phòng xử án và... hỗn chiến, bỏ mặc phiên tòa. Cuộc ẩu đả chỉ chấm dứt khi một viên sĩ quan cố gắng kéo hai người ra xa. Khi thẩm phán Murphy trở lại phòng xử ông được cả phòng vỗ tay hoan hô. Tuy vậy thắng lợi võ nghệ của ông quan tòa Murphy không kéo dài vì ít lâu sau ông bị cách chức.

Quan tòa dùng thủ đoạn đổi tội danh để hưởng lợi

Chuyện nước Mỹ (2015):

Ông Richard Thompson, 62 tuổi khi làm thẩm phán tại 9 tòa án cấp thị trấn thuộc quận Monmount (New Jersey) đã lén chuyển đổi tội danh của 4.000 “Vi phạm giao thông” sang tội danh “Coi thường tòa án”. Richard chờ người vi phạm rời khỏi phòng

xử án rồi mới đổi tội danh, nhưng vẫn giữ nguyên mức phạt.

Thông thường, tiền phạt thu được từ vi phạm giao thông sẽ được chia đôi cho chính quyền cấp thị trấn và chính quyền cấp quận. Nhưng tiền phạt từ tội danh "Coi thường tòa án" sẽ được chuyển hết cho chính quyền cấp thị trấn. Vì vậy, hành động của Richard giúp tăng thu ngân sách cho thị trấn nơi thuê ông ta làm thẩm phán.

Tội danh "Coi thường tòa án" sẽ được áp dụng khi một người không trình diện theo trát tòa hoặc làm gián đoạn phiên tòa...

Theo công tố viên, Richard đã khiến chính quyền quận Monmouth thất thu ngân sách 500.000 USD, nhưng không làm giàu bản thân. Động cơ gây án là vì Richard muốn giữ quan hệ tốt với 9 chính quyền cấp thị trấn để được tiếp tục giữ ghế thẩm phán trong thời gian dài. Richard đã bị tòa án tối cao tiểu bang New Jersey cách chức và cấm hành nghề thẩm phán suốt đời. Thay vì án tù, ông ta sẽ phải tham gia chương trình cải tạo giúp người phạm tội lần đầu có cơ hội được xóa án tích.

Quan tòa bị kỷ luật vì chê bai phụ nữ

Chuyện nước Mỹ (2019):

Thẩm phán Steven Brister gây phẫn nộ vì đưa ra lời những khuyến "làm hoen ố phẩm giá phụ nữ" khi đang xét vụ án bạo lực gia đình. Theo lệnh trừng phạt của Tòa án tối cao New Jersey, ông Brister bị đình chỉ chức vụ một tháng, không hưởng lương.

Trong một phiên xét xử nam bị cáo về vụ án bạo lực gia đình thẩm phán Brister nói với bị cáo: "Phụ nữ được tạo ra như một đường cong nhưng đàn ông thì luôn nghĩ có thể làm thẳng nó ra. Hầu hết đàn ông thất vọng vì không thể thay đổi được vợ, bạn gái theo ý mình, song không phải vì thế 'có thể đấm người ta như Mike Tyson trên võ đài!' ". Lời khuyên tỏ ra hữu ích và thiện chí nhưng câu cuối cùng sau đây đã khiến vị thẩm phán bị kỷ luật: "Anh chỉ cần cho họ biết, anh là đàn ông, và anh là người kiểm soát mọi chuyện".

Ủy ban Cố vấn Hành vi Tư pháp, Tòa án Tối cao New Jersey cho rằng, lời khuyên của thẩm phán Brister có chủ đích tốt nhưng "phân biệt giới tính và không đúng chỗ". Quan điểm về cách đối xử với phụ nữ cho thấy thẩm phán "có thành kiến sâu sắc". "Những bình luận chê bai phụ nữ của Brister đã tạo ra sự thiên vị và làm ảnh hưởng đến

tính liêm chính của cơ quan tư pháp và quy trình xét xử. Những nhận xét này đã làm hoen ố phẩm giá và sự trang nghiêm của thủ tục trong phòng xử án".

Thẩm phán Brister giải thích sự ví von "phụ nữ là một đường cong" là do ông liên hệ với câu chuyện trong Kinh thánh về việc Eva được tạo ra từ xương số 7 bên sườn trái của Adam. Ông tỏ ra hối hận song nói không có ý phân biệt giới, "mọi lời này đều là với thiện chí ngăn chặn bạo lực gia đình".

"Cái quần của ông quan tòa"

Chuyện nước Mỹ (2007):

Năm 2007 thẩm phán Roy Pearson, ở Washington, D.C., bỏ chiếc quần ở một tiệm giặt ủi của một cặp vợ chồng người Đại Hàn họ Chung để mượn họ sửa. Khi ông đến lấy quần thì không có vì chẳng may cái quần đã bị thất lạc. Mấy ngày sau, người ta đưa quần ra, nhưng ông bảo không phải quần của mình và dọa đi kiện. Chủ tiệm giặt ủi tìm cách thương lượng. Ông Roy nói quần của mình mua đến 800 đô, ông Chung, chủ tiệm đề nghị đưa cho ông Roy một phong bì 30 tờ giấy 100 để xí xóa cả. Ông Roy nói vì không có quần này để mặc ngày nhậm chức nên ông bị "khủng hoảng nội tâm", và món tiền này chẳng có nghĩa gì cả. Ông Chung bảo: "Thế thì bốn ngàn rưỡi vậy!", nhưng Roy vẫn lắc đầu, nét mặt lộ vẻ tâm thần thật sự. Ông Roy người Mỹ gốc châu Phi này nói: "Nên nhớ tôi ở tòa án đấy nhé!". Ông Chung sợ, một phần cũng vì không hiểu tiếng Mỹ, mới đề nghị "Mười hai ngàn".

Nhưng Roy ra tòa, kiện tiệm làm mất quần và đòi bồi thường đến 67 triệu đô la. Roy hiện đang ăn tiền trợ cấp thất nghiệp, nói rằng cửa hiệu này treo hai bảng "Bảo đảm hài lòng" (Satisfaction Guaranteed) và "Dịch vụ cùng ngày" (Same Day Service) thì phải có trách nhiệm pháp lý thực hiện hai cam kết đó. Roy tính sự thiệt hại cho ông sẽ kéo dài đến 1.200 ngày, hay 40 tháng, mới hết, cho nên tổng số phải bồi thường lên đến 64,8 triệu. Ngoài ra bên bị đơn phải chịu trả tiền luật sư cho nguyên đơn Roy, mặc dù ông ta tự cãi, là 542.000 đô la, và trả thêm 500.000 đô la bồi thường về "khủng hoảng cảm xúc".

Ít ngày sau Roy cho ba bị đơn một discount gần 12 triệu, chỉ còn tính 54 triệu, trong đó có một khoản chi tính ra 15.000 đô mỗi tuần cho ông ta thuê xe để đưa áo quần đến một tiệm giặt ủi khác.

Bà thẩm phán Judith Bartnoff đã phá ra cười khi thấy Roy nói đến khoản chi mượn xe này. Bà phán rằng chủ nhân tiệm giặt ủi không vi phạm luật bảo vệ người tiêu thụ. Không nên diễn dịch “Bảo đảm hài lòng” có nghĩa là phải thỏa mãn yêu cầu không hợp lý của khách hàng. Roy không chứng minh được cái quần được trả lại về sau không phải là quần của mình, vì ông có đến hơn 40 cái quần trong tủ, không thể biết cái nào còn cái nào mất. Bà ra lệnh cho Roy phải trả án phí cho các bị đơn khoảng 5.000 đô la. Họ Chung có thể kiện ngược lại ông Roy về tội gây cho họ những tổn thất thật sự về tâm lý, cảm xúc.

Ông “quan tòa” này chắc có vấn đề về tâm thần? Thật quá là bệnh hoạn và lố bịch!

Nữ thẩm phán giả mạo giấy tờ để bí mật kết hôn với chồng cũ

Chuyện nước Pháp (2019):

Một người phụ nữ 58 tuổi đang phải đối mặt án tù lên đến 10 năm và khoản phạt 170.000 đôla vì giả mạo giấy tờ của chồng cũ để tái hôn với chính ông. Người phụ nữ này từng là thẩm phán cấp cao ở Hauts-de-Seine, ngoại ô phía tây Paris, Pháp. Hành động của bà được cho là trả thù chồng, một luật sư, sau khi ông này bỏ theo người phụ nữ khác.

Vào tháng 3/2019, bà này đã giả mạo các loại giấy tờ, cùng với sự giúp đỡ của con gái và một đồng phạm đóng giả làm chồng cũ, cùng tổ chức hôn lễ trước mặt thị trưởng nơi bà làm việc thời điểm đó. Kế hoạch không chút trở ngại. Nhưng vài tuần sau cuộc hôn nhân giả, bà này chuyển công tác về vùng Hauts-de-Seine và những đồng nghiệp nhanh chóng phát hiện việc làm của bà. Và rồi người chồng biết sự thật.

Một cuộc điều tra nhanh chóng được mở ra. Người phụ nữ đã bị bắt giữ cùng với đồng phạm và con gái. Hiện bà vẫn được giữ tư cách thẩm phán, nhưng bị đình chỉ nhiệm vụ.

Nữ thẩm phán đăng ảnh mặc đồ “xuyên thấu”

Chuyện nước Cộng Hòa Colombia:

Vụ việc xảy ra với nữ thẩm phán Vivian Polania sau khi cô chia sẻ với cộng đồng fan trực tuyến của mình những bức ảnh hở hang, “hà tiện vải” và “mặc xuyên thấu”. Cô có thể phải đối mặt với án kỷ luật sau khi cuộc điều tra hoàn tất.

Vivian được mệnh danh là “thẩm phán đa năng” sau khi chia sẻ với báo chí địa phương rằng cô nhận được nhiều lời mời quảng cáo từ các công ty thiết kế.

Cô cho biết cô thu hút được “làn sóng” người theo dõi trên mạng xã hội sau khi “phơi bày thân thể” khoe thân hình “nóng bỏng” và sẽ được hưởng nhiều cơ hội, ưu đãi từ các công ty thiết kế.

Tuy nhiên, việc đăng tải nhiều bức ảnh hở hang quá mức khiến nữ thẩm phán gặp phải rắc rối. Ban kỷ luật hội đồng thẩm phán cấp cao Colombia đã yêu cầu điều tra Vivian trong một phiên điều trần bất thường. Ban kỷ luật chỉ ra rằng nữ thẩm phán đã vi phạm khi “thực hiện các hoạt động trong công vụ hoặc đời sống xã hội ảnh hưởng tới lòng tin của công chúng hoặc hành vi có thể làm tổn hại đến phẩm giá của cơ quan tư pháp”.

Nữ thẩm phán bị can phạm “thả lời ong bướm”

Chuyện nước Mỹ (2021) (Defendant in Handcuffs Flirts With Florida Judge):

Một người đàn ông sống tại Florida đã “tán tỉnh không biết ngưng” vị nữ thẩm phán đang xét xử vụ việc của chính anh ta qua Zoom. Nghi phạm ăn trộm Demetrius Lewis đã xuất hiện trước thẩm phán Tabitha Blackmon của Quận Broward thông qua liên kết video. Anh ta bị cáo buộc là đã cố gắng đột nhập vào một ngôi nhà của một gia đình ở Fort Lauderdale trong đó có 3 đứa trẻ đang ngủ.

Lewis xuất hiện trong khung hình với đôi tay đã bị còng. Anh ta ngấm dung nhan thẩm phán Blackmon trên màn hình và nói với cô một cách đầy... thân thiện: “Cô có khỏe không, cô có khỏe không?”. Vẫn chưa kết thúc, Lewis nói tiếp: “Thưa thẩm phán, cô thật lộng lẫy... Tôi phải nói với cô rằng, cô rất lộng lẫy”. Rồi anh ta nói thêm mà không hề xấu hổ: “Tôi yêu cô. Tôi yêu cô”. Cô thẩm phán bình thản đáp lời: “Được rồi anh Lewis. Tầng bốc sẽ đưa anh tới mọi nơi, nhưng có lẽ không phải ở đây”.

Sau đó phiên tòa tiếp tục xét xử qua Zoom như thường lệ. Công tố viên yêu cầu khoản tiền bảo lãnh 7.500 đô la và cũng giải thích thêm là Lewis mới chỉ được thả từ năm 2019 sau một án 4 năm tù ở tiểu bang.

Nhưng cô thẩm phán Blackmon chỉ ra lệnh cho anh ta nộp số tiền bảo lãnh là 5000 USD.

Đoạn video thú vị được chia sẻ trên Twitter và đã nhận được hơn 14.000 lượt thích và 4000 lượt chia sẻ với rất nhiều bình luận bên dưới.

Nữ thẩm phán phát ngôn tục tĩu

Chuyện nước Mỹ (2012):

Bà Michelle Odinet, 52 tuổi, thẩm phán thành phố Lafayette, bị Tòa án tối cao Louisiana truất quyền sau bê bối lộ video sử dụng lời nói tục tĩu phân biệt chủng tộc.

Trong thông báo, Tòa án cho biết bà "không đủ tư cách thực hiện chức năng tư pháp" và sẽ nghỉ không lương trong thời gian chờ các thủ tục tiếp theo.

Cuối tuần trước, một video lan truyền trên mạng xã hội cho thấy hình ảnh vụ trộm được chiếu trên tivi tại nhà của thẩm phán nhưng không lộ mặt bà. Trên nền là tiếng cười nói với những lời tục tĩu, miệt thị người da màu. Một trong các giọng nói được luật sư xác nhận thuộc về bà nữ thẩm phán.

Video khiến bà bị cộng đồng, chính quyền địa phương và các hiệp hội người da màu lên án dữ dội. Thống đốc tiểu bang Louisiana, Hiệp hội Luật sư Quốc gia, Hiệp hội Quốc gia vì Sự tiến bộ của Người da màu đã kêu gọi bà từ chức và yêu cầu Ủy ban Tư pháp của Tòa án Tối cao Louisiana lập tức loại bỏ bà.

Trong một tuyên bố luật sư cho biết bà Michelle cảm thấy "bị sỉ nhục, xấu hổ và xin lỗi vì những gì đã làm và những tổn hại đã gây ra cho cộng đồng". Bà trước đó nói bà đã uống thuốc an thần vào thời điểm video được quay và không nhớ gì. Bà cùng các con là nạn nhân của vụ trộm có vũ trang này nên trạng thái tinh thần bị ảnh hưởng.

Sở Cảnh sát xác nhận họ đã bắt Ronald Handy, 59 tuổi, người da màu, vì tội trộm xe của nhà bà thẩm phán Michelle nhưng anh ta không có vũ khí.

Nữ thẩm phán tình tứ với tội phạm giết người

Chuyện nước Argentina (2021):

Nữ thẩm phán Mariel Suarez bị camera giám sát quay lại cảnh ôm hôn tình tứ với kẻ sát nhân Christian tại nhà tù, trong khi tuần trước vừa tham gia xét xử tên này.

Một tuần trước, Mariel ngồi trong hội đồng thẩm phán cùng đưa ra phán quyết liệu Christian có phải ngồi tù chung thân vì tội giết cảnh sát Leandro Robert hay không.

Theo trang tin địa phương, Mariel là thẩm phán duy nhất bỏ phiếu ủng hộ việc giảm án, bất chấp những cảnh báo từ Tòa án rằng tù nhân này là một "tội phạm rất nguy hiểm". Những nỗ lực của Mariel vô ích, Christian đã nhận tội giết người trong quá trình xét xử và bị tuyên án chung thân.

Thẩm phán Mariel bị Tòa án cấp cao điều tra vì "hành vi không đúng mực" sau khi khoảnh khắc thân mật của cô với kẻ sát nhân bị lộ. Cuộc điều tra sẽ xác định hoàn cảnh, thời gian, tính chất của cuộc gặp gỡ giữa nữ thẩm phán và tù nhân. Từ đó, tòa sẽ xác nhận thẩm phán có vi phạm Luật Đạo đức công vụ và các quy định nội bộ của cơ quan tư pháp hay không.

Nữ thẩm phán lập khống 57 hồ sơ vụ án để được tái bổ nhiệm

Chuyện nước Việt Nam (2016):

Để đủ điều kiện tái bổ nhiệm, thẩm phán Bùi Thị Dung, Tòa Án Nhân Dân huyện Đắk Song, đã lập khống hồ sơ 57 vụ án dân sự rồi xin xét xử nhằm giảm tỷ lệ án bị hủy.

Bà này nhận thấy trong nhiệm kỳ có tỷ lệ án bị hủy cao hơn mức quy định, sẽ gây bất lợi khi xem xét tái bổ nhiệm. do vậy, bà Dung đã làm khống 57 đơn kiện (không có bị đơn, không có tranh chấp trên thực tế) rồi tự mình, hoặc nhờ người quen nộp cho toà. Bà tự bỏ tiền để đóng tạm ứng án phí.

Sau đó, bà Dung xin lãnh đạo toà được xét xử nhiều án trong thời gian này để tăng tỷ lệ xét xử, giảm tỷ lệ án hủy, nhằm đủ điều kiện tái bổ nhiệm. Các hồ sơ khống trên đã được tòa án thụ lý, sau đó giao cho bà Dung giải quyết theo hướng đình chỉ "do đương sự rút đơn khởi kiện". Một năm sau, bà Dung bị cho thôi việc.

*

Và cuối cùng xin kể thêm hai câu chuyện về hai phiên tòa thật đặc biệt tại nước Mỹ và Indonesia với sự xuất hiện của loại tội phạm mới xin tạm gọi là "Tội phạm lương tâm".

Thị trường đóng vai quan tòa "vĩ đại"

Năm 1935 là khoảng thời gian mà nền kinh tế nước Mỹ tiêu điều nhất. Nhiều đứa trẻ lang thang đói khát và bao gia đình túng thiếu. Vào một đêm lạnh giá, một phiên tòa được tổ chức trong khu phố nghèo nhất New York. Quan tòa là ông Fiorello LaGuardia thị trưởng của thành phố. Bị cáo

là một bà lão đã gần 60 tuổi, áo quần cũ rách, dáng vẻ sầu não, gương mặt tiêu tụy.

Quan tòa hỏi: “Bà bị tố là ăn trộm một ổ bánh mì, có đúng không?” Bà lão cúi mặt, ấp úng đáp: “Vâng thưa tôi đã lấy trộm”.

Quan tòa lại hỏi: “Bà lấy trộm có phải vì đói bụng không?”. Bà lão bật khóc trả lời: “Thưa tôi rất đói nhưng tôi đã không làm như vậy vì đói. Con rể tôi đã bỏ ra đi, còn con gái tôi thì ốm liệt giường. Tôi cần chiếc bánh mì này để nuôi hai đứa trẻ đang thực sự rất đói”.

Trong phòng xử án vang lên tiếng xì xào bàn tán. Quan tòa thở dài, nhìn khắp gian phòng một lượt, rồi quay sang bà lão và nói: “Tôi phải xử phạt bà, luật pháp luôn công bằng và không có ngoại lệ đối với bất kỳ ai cả. Bà phải nộp phạt 10 đô la hoặc bị tù giam 10 ngày. Bà chọn cái nào?”

Bà lão đáp: “Thưa tòa nếu tôi có 10 đô la thì đã không lấy cắp bánh mì. Vậy tôi xin được ở tù 10 ngày.” Bà ngập ngừng thưa tiếp: “Nhưng còn con gái tôi và hai đứa trẻ, ai sẽ chăm sóc chúng đây?”

Quan tòa khẽ mỉm cười. Ông rút trong túi ra 10 đô la bỏ vào chiếc mũ của mình và nói: “Đây là tiền phạt, bà đã được tự do!”. Ông hướng nhìn về phía những người tham dự phiên tòa và nói: “Bây giờ, mong mỗi người hãy nộp 50 xu tiền phạt. Tiền phạt để trừng phạt cho sự hờ hững của chúng ta vì đã để một bà lão nghèo khổ phải đi ăn cắp bánh mì nuôi những đứa trẻ đang chết đói. Ông lục sự hãy đi thu tiền phạt và đưa tất cả cho bị cáo”. Mọi người có mặt đều kinh ngạc và im lặng. Trong phút chốc, tất cả đều lặng lẽ lấy ra 50 xu và bỏ vào chiếc mũ.

Hôm sau, tất cả các tờ báo đều đồng loạt đưa tin về sự kiện lạ lùng này: 47,5 đô la tiền phạt đã được trao cho bà lão nghèo khổ ăn cắp bánh mì. Ngay cả chủ lò bánh mì, cũng như các quan khách và cảnh sát trong thành phố đều sẵn lòng nộp phạt 50 xu.

Đó là câu chuyện về một nhân vật có thật trong lịch sử thành phố New York: “Thị trưởng Fiorello LaGuardia khi ngồi ghế quan tòa”. Ông được người dân New York yêu mến gọi bằng cái tên “Bông hoa bé nhỏ” vì chiều cao khiêm tốn 1,57 m của ông và cái tên Fiorello (trong tiếng Ý, “Fiorello” nghĩa là “bông hoa nhỏ”).

Ông này được ca ngợi là “ngài thị trưởng vĩ đại nhất” trong lịch sử nước Mỹ.

Cũng cần phải ca ngợi thêm rằng đây là một “quan tòa vĩ đại” nữa.

Bà già nghèo khổ đi ăn trộm

Đây là câu chuyện có thật đã xảy ra ở đất nước Indonesia.

Một cụ bà phạm tội ăn cắp khoai mì (sắn) trong một khu vườn. Bà bị buộc phải bồi thường 1 triệu Rupiah. Bà khai lý do ăn cắp vì gia đình bà rất nghèo, đứa con trai bị bệnh, đứa cháu suy dinh dưỡng vì đói khát.

Thẩm phán thở dài nhìn bà cụ đói khổ, rồi nói: “Nhưng pháp luật là pháp luật, tôi là người đại diện của Pháp luật nên phải xử nghiêm minh. Nay tôi tuyên phạt bà bồi thường 1 triệu Rupiah cho chủ vườn. Nếu bà không có tiền bồi thường, bà buộc phải ngồi tù 2 năm rưỡi”.

Bà cụ run run, rướm nước mắt, bà than là bị đi tù rồi thì con cháu ở nhà ai chăm lo?

Ông thẩm phán nói tiếp: “Nhưng tôi cũng là người đại diện của công lý. Tôi tuyên bố phạt tất cả những công dân nào có mặt trong phiên tòa này 50.000 Rupiah vì sống trong một thành phố văn minh, giàu có này mà lại để cho một cụ bà ăn cắp vì cháu mình bị đói và bệnh tật”.

Nói xong, ông lấy mũ của mình đưa cho cô thư ký: “Cô hãy đưa mũ này truyền đi khắp phòng và tiền thu được hãy đưa cho bị cáo”. Cuối cùng, bà cụ đã nhận được 3,5 triệu Rupiah tiền quyên góp, trong đó có cả 50.000 Rupiah từ các công tố viên buộc tội bà, một số nhà hảo tâm khác còn trả giúp 1 triệu Rupiah tiền bồi thường. Bà lão run run vì vô cùng vui sướng. Thẩm phán gõ búa kết thúc phiên tòa. Tất cả mọi người đều mãn nguyện và hạnh phúc.

Đây là một phiên tòa xử nghiêm minh nhất và thật cảm động, vì tất cả chúng ta đều phải chịu trách nhiệm với cuộc sống xung quanh chúng ta. Đó là tính liên đới về tội lỗi. Vị quan tòa là phạm nhân nhưng ông là người có tâm tính tốt lành, ông không chỉ dùng “luật pháp” mà còn dùng cả “trái tim” để phân xử.

LS. NGÒ TÀNG GIAO

